

er jo vor bestaaende Lovgivning den, at de kunne kaldes til at vidne i Straffesager, i Sager, hvor ikke andre Vidner kunne findes. Det er altsaa ikke noget Nyt, naar der ingen Fristagelse i saa Henseende er skeet; den Sag, jeg sigter til, var netop af en saadan Bestaaffenhed, at den ret godt ophlyser Forholdet. Det var en Voldtægtsfag; en Fader havde attenteret Voldtægt imod sin Datter, og det eneste Vidne, der kunde optræde, var Moderen. Man syntes enig om, at naar Loven ikke havde udelukket Moderen fra at vidne, vilde der have været tilstrækkeligt Beviis. Altsaa: i en af de største og forfærdeligste Forbrydelser gif Personer fri, fordi hans Ægtefælle ikke kunde vidne. Nu vil man sige: Ja, Tølelsen vilde dog have afholdt hende fra at vidne; hun vilde under alle Omstændigheder have holdt sig tilbage; men det er netop i saadanne Tilfælde, at der kan findes en Strid mellem modstaaende Tølelser, eller rettere, at tidligere Tølelse ikke vil holde tilbage. Hvor stærk Tølelsen end tidligere har været, saa gives der dog Forbrydelser, som absolut tilintetgjør Tølelsen, hvor alle Baand ere løste, hvor der ikke længere er Tale om at holde sig tilbage af Hensyn til det Ene eller Andet. Og man maa i det Hele vel vogte sig for, i nogen Sag at svække de Beviisligheder, som det er muligt at erholde.

Med Hensyn til Afhørelsen af Vidnerne, da har jeg troet det rettest, at medens Dommeren, som staaer mellem Parterne, afhører den Anklagede, saa skulde Anklageren og Forsvareren selv afhøre deres Vidner; det er Noget, man maa lægge overordentlig Vægt paa. Naar Dommeren skal sidde som ledende, upartist Mand, saa er det af største Betydning, at den hele Forhandling foregaaer mellem Parterne ligeoverfor ham, at han griber ind og holder tilbage, naar de overtræde Lovens Regler og Former, at han minder dem om, naar de slette ud osv., men at han da ved Sagens Optagelse er istand til, med Upartisthed at give en Oversigt over Sagen. Det er et Hovedpunkt i den hele Forhandling, at man stiller Dommeren paa et saadant Standpunkt. I Frankrig, hvor Dommeren stadigt frijes til Censur, fordi han uophørlig maa forhøre, bringes han som oftest ud af Ægthed,

og hvor udmærkede Dommere end Frankrig har, saa er det dog maaskee en af Grundene, hvorfor Rævningsinstitutionen ikke staaer saa høit der, som den f. Ex. staaer i England. Medens Vidnet kan afhøres om Alt, hvad han selv veed, saa er der i § 217 bestemt, at han ikke maa fortælle, hvad han har hørt af Andre. Det er en af de største Farer, som der er ved ethvert Forhør, navnlig naar der skal affiges en umiddelbar Dom derpaa, at Folk løst og fast fortælle, hvad de have hørt af den Ene eller Anden, uden selv at have oplevet det. Det er Noget, der kun bør tilstedes i ganske overordentlige Tilfælde, hvor det eiendommelige Forhold gjør, at det maa tilstedes. I Forhandlingerne, der finde Sted, efterat Vidneforklaringerne ere afgivne, kan den offentlige Anklager udtale sig over de fremkomne Beviisligheder; Forsvareren, der fører Vidner, har samme Ret, og han kan altid fordrø det sidste Ord. I § 241 vil man finde Spørgsmaalene om Beviisreglerne afgjort. Der har her i Salen været reist Forhandlinger om, hvorvidt man med Hensyn til en enkelt Domstol skulde forandre det nuværende System. Jeg troer, at man dengang opfattede Forholdet mindre rigtigt og tillagde den hele Forandring, der var Tale om, en anden Betydning, end den virkelig havde. Her maa jeg imidlertid sige, at Forandringen er langt alvorligere; thi skjøndt her tilstedes saa godt som alle Slags Vidner, er der ikke bestominde ikke sat nogen Regel for Beviiset. Jeg troer, at jeg i denne Henseende tør paaberaabe mig, at der ikke er noget Land — undtagen i ganske enkelte Sager i England — hvor man har indført Rævninger og tillige har egentlig bundne Beviisregler. Man maa tilvise gaar ud fra, at Dommeren i sit Resume af Sagen indtrængende maa gjøre opmærksom paa de Mangler, der kunne være i fremkomne Beviiser, paa usikre eller forkastelige Beviiser og deslige; men tilsidst maa den endelige Afgjørelse af den Vægt, der kan lægges paa Beviiset, være hos Rævningerne selv. Dommeren kan vejlede i sin Oversigt, men han kan ikke sige: Saa mange Vidner eller de og de Indicier høre til, for at fuldt Beviis skal være tilveiebragt. Man maa ingenlunde derfor troe, at man lader Rævningerne dømme